

Gustav Strniša :

Harmonikar Binček

Prvi del

Binček je bil majhen deček. Njegova koča je ležala med hribi, kamor je le malokdaj posijalo zlato sonce. Vendarle je bil vesel in ljubil je svoj dom in bi ga ne dal za vse na svetu. V bajti sta bila njegova skrbna starša, brez zlate matere in dobrega očeta si sploh ni mogel misliti življenja, saj sta skrbela za svojega edinca in se trudila, da bi imel veselo mladost. Materi so kar zasijale oči tihe sreče, kadar se je vračal zasopljn in rdeč iz bližnjega gozda, saj je bil tako prikupljiv in zdrav fantek. Preprosta hrana in zrak sta ga okrepila, vedno gibanje v prirodi ga je utrdilo, da je bil kar cel junak.

Pa je očeta podrla v hosti drevo, ki je padlo nanj, ko ga je podsekoval. Binčku je bilo tedaj komaj šest let. Ubogi oče je obležal in mati je ostala sama s svojim ljubljencem. Poslej se je še bolj trudila. Ko je pozimi vlačila drva iz gozda, se je prehladila in obležala. In spomnila se je na svojega rajnkega moža in poklicala je sinčka:

»Oče te je naučil igrati harmoniko. Zaigraj mi, morda bo bolje!« In Binček se je spomnil, kako je včasih igral oče, sedeč pred hišo. Ko ga je vprašal, čemu tako dolgo igra in ne prepusti njeemu harmonike, mu je oče odgovoril:

»Ti še ne znaš tako svirati kakor jaz. Ali ne veš, da s temi poskočnimi, veseli glasovi preganjam skrb, ki sili od vseh strani v hišo!«

Oče je tudi njega naučil igrati na harmoniko. In zdaj se je materi zatožilo po nji.

Binček je vzel stari očetov meh in že so radostni glasovi skočili na plan,

se zaleteli v hrib in odjeknili daleč na okoli.

Tudi Binček je že dobro igral. Trudni gorski kmetje so se ustavljali sredi dela ko so začuli njegovo harmoniko, zasopljene kmetice so si brisale znoj in se nasmehnile:

»Binček igra!«

In že je postalo vse vedro in veselo. Vse je spreletela sončna radost, da so spet z novimi svežimi silami hiteli po svojem tegobnem delu.

Toda zdaj je bila bolna njegova mati. Zaman je izvabljal vesele glasove. Odbijali so se od njega, kar tuji so mu bili, saj mu je bilo srce žalostna ker je ležala bolna njegova mati!

Ko se je vrnil v hišo, ga je samo ljubeče pogledala. Zaskrbelo jo je. Bodlo jo je po vsem telesu in zbala se je, da bi ne premagala svoje bolezni.

Binček je pa kar trepetal za svojo mater. Spoznal je po njenem bolestenem, bledem obrazu, da sirota mnogo trpi. Glasno je zaihtel in jo objel ter jo prosil, naj ga ne zapusti, da bo ostal vedno vrl in priden deček.

Tolažila ga je in molče trpela. Ker pa je vedela, da smrt ne čaka kadar pride, je poslala po botra Jernejca. Stari kavi hribovec je takoj prihitel in jo vprašal, kaj želi. In zaupala mu je:

»Moj konec ni več daleč. Prosim te, popazi na fanta in skrbi zanj. Če le moreš mu ohrani bajto, kjer sem prežive la svoje težke in vendar tudi lepe dni življenja sredi teh naših priljubljenih hribov!«

Jernej ji je rad obljubil, da se bo že zavzel za Binčka. Skušal jo je prepričati, da ni tako slaba in da se bo že še popravila, saj ni mogoče, da bi tako hitro umrla.

Ni mu odgovorila, samo žalostno ga je pogledala. Drugi dan pa je tiho in neslišno umrla.

Deček je pretakal bridke solze za svojo materjo. Na skromnem gorskem pokopališču se je še in še od nje poslavljaj, a posloviti se kar ni mogel. Dobri boter Jernejec je postavil na gomilo lesen križ, ki je kazal prostor, kjer je počivalo zlato materino srce.

Binček je zagrebel svoje drobne rokice v prst, jokal in klical mamo, pa je ni bilo.

Ko se je vrnil domov, mu je vse postalo hipoma tako tuje in hladno. Nič več ni bilo ljubečega materinega pogleda, ne njene prijazne, mile besede. Že drugi dan je šel k Jernejcu in ga zaprosil:

»Boter! Dober človek ste! Mene ne veseli več živeti v domači vasi. Pustite me po svetu! Spravite ključ od moje bajte, jaz pa grem!«

Jernejec se je protivil:

»Kam vendar misliš? Mar naj te otroka puščam v svet brez vsakega varuha? Kaj boš vendar počel tam zunaj med samimi tujci? Kako boš tam živel, saj ti bo od samega koprnjenja umreti!«

»Živel bom! Harmoniko imam in pamet v glavi, čeprav sem še tako majhen in neznaten! Rad sem imel svojo mater. Umrla mi je. Zdaj sem sam in rad bi pogledal okoli po svetu! V hribe se že še kesneje spet vrnem, saj dobro vem, da jih ne bom pozabil. Toda preveč me zdaj žaloste, saj me spominjajo pri vsakem koraku na mojo mamo. Le pustite me in bodite brez skrbi, ne bom se zgubil ne!«

Boter je odkimal in mu samo branil. Bal se je zanj in ni si ga upal pustiti v tujino.

Binček ga ni več silil. Zvečer je šel kmalu počivat. Še in še se je poslavljaj v duhu od svoje matere, dokler ga ni premagal spanec. Ko je globoko usnul, je zagledal mamo, ki se mu je prikazala in mu zašepetala na uho, naj le gre in naj ostane dober deček, kakor je bil doslej.

Predramil se je in si pomel oči. Prosojna slika matere je zginila, a njegov sklep je bil storjen.

Zjutraj je našel Jernejec prazno ležišče, saj je Binček že pred prvo zoro s svojo harmoniko odšel.

2.

»Fantič, kam korakaš s harmoniko na rami? Dolga je pot in strma. Kdaj se boš vendar spočil in kje se boš odahnil? Menda se ti ne mudi tako, saj so prve hiše že blizu, a ti jih kar puščaš na stran!«

Pred Binčkom stoji prijazen debeluh, kima in se reži, si briše znojni obraz in poredno mežika.

»Po svetu grem pogledat. Povsod so ljudje in povsod je kosce kruha za pridnega in spretnega, so mi dejali rajnki oče,« odgovarja deček in gleda debeluha, ki trza svoj mesnat obraz in se jezi nad vročino in nad lastno debelostjo.

»Vidiš, kako je prav, da sem te srečal! Naš vaški godec je nekaj zbolel. Jutri je pri nas svatba. Pojdi z menoj boš zaigral ter si zaslužil štruklje in skladance in druge dobrote, saj veš, da so dobri bobi in potice in da slastna pečenka kar sama zdrkne v želodček. Pa tudi kovancev ne bo manjkalo, saj saj so svatje bogati in radodarni! Zabogatel boš in dobro se ti bo godilo!«

Binček se je spomnil, kako je zapustil svojo vasico. In misel na botra ga je kar zmedla, saj ga je pač zaskrbelo, ko je našel njegovo ležišče prazno. In prav tedaj ga je pograbilo tako domotožje, da bi kar pokazal debeluhu pete in se pognal nazaj domov.

Tedaj pa je v duhu zazrl pred seboj bedno teto Špelo in druga vaščanke, ki niso imele niti za sol in so prosile domačega trgovca, da jim je dovolil, da so prale njegove solne vreče, da so potem solile jedila z vodo v kateri so vreče oplakovale. Torej bi bil on sam botru pač le v nadlego, mu je vzniknila misel. Premagal je koprnjenje za domom in stisnil zobe. Polkimal je prijaznemu debeluhu in šel z njim. Debeli možiček je bil povabljen na svatbo za starešino, zato je moral preskrbeti godca, ki ga je šel iskat v sosednjo faro prav tedaj, ko je na vso srečo naletel na Binčka.

Dalje prihodnjič

Vlk:

Odkod kratke hlače?

Dobro vem, — saj sem to reč sam skusil — da vsi kratkohláčniki, ki ste že zamenjali mlečne zobe za trpežnejšo robo, kratke hlače na moč sovražite in kar lepo priznajte, da je vaša najgorečnejša želja zamenjati jih čimprej za hlače dopetače.

Jaz v vaših letih nisem bil nič manj navdušen za gola kolena in sem bleknil marsikatero krivično in nečastno na račun osovraženih dokolenk, dokler me ni ob neki taki priliki vklenil očka med kolena in mi povedal tole zgod-bico:

Živel je krojač, ki je neusmiljeno preklinjal. Kar iskre so se kresale in so se ljudje križali, ko so ga srečavali. In kakor je že v navadi, je tudi ponj prišel nekoč sam pravcati vrag. Lepo ga je pozdravil: »Dragi prijatelj! Dovolj si sešil suknjičev in hlač, zdaj pa le končaj in z menoj pojdi; tvoja duša je zrela za nas kot septemberski paradiznik za juho. Pa lepo se opravi, da nam ne boš v sramoto dolil!«

Krojač pa se vraga ni prav nič prestrašil a tudi z njim ga ni kaj veselilo. Zato je zaklel, da je samega hudobca streslo po životu, potem pa mu je de-jal:

»Sveda pojdem s teboj in še prav rad! Le kar precej ne utegnem. Malo posedi, da mi spanja ne preženeš. Še tole suknjo za gospoda Ponirka bi rad sešil, saj vidiš, da bo vsak čas zima in bi revež utegnil še zmrzniti brez nje.«

Vrag ni vedel kaj na to, pa vščé mu je bil zgovorni krojač, pa je prisel. Beseda je dala besedo in tako je kosmatinec povedal, da se je v mladih letih tudi on učil krojaštva, pa se je zraven še pobahal, da je prav gotovo še danes večji mojster v škarjah in šivankah, kot pa krojač, po katerega je bil prišel.

Zviti krojač pa se neumnemu vragu ni dal voditi za nos in vnel se jima je preprič za inojstrstvo. Razgrajala sta in preklinjala, da se je zemlja majala, slednjič pa sta sklenila tekmo: kdor prej sešije hlače, ta je večji mojster! In sta še pristavila, da lahko vrag — če zmaga — takoj vzame krojačevo dušo, če pa zmaga krojač, pa nima vrag tudi po njegovi smrti nobene pra-

vice do njega, pa če še sto let preklinja po zemlji.

Dal je krojač vragu škarje, iglo, sukanec, platno in kar je še potrebno za stvarjanje hlač, pa sta pričela z delom.

Poprej je vrag ogledoval krojača pri poslu, pa se mu je nápak videlo, da mora vsakih pet minut iglo na novo vdeti, ker mu je kratka-nit vselej hitro pošla! Pa se je posvetilo prebrisanemu peklenščku: »Zakaj pa ne bi le enkrat vdel, pa tokrat nit, ki bo zalegla vsaj za pol hlač?! S tem si vendar mnogo prihranim na trudu in času!«

Rečeno — storjeno! Še malo, pa bo premaganemu krojaču prešal dušo iz grešnega telesa... Ko pa je pričel vleči neskončno nit skozi prve šive, se mu je zamedla na tleh v neštete vozle in je bil ob pol ure, preden jo je spet razvozljajal.

Zelencu je postajalo vroče. Videč, da tako ne pojde, je pritrdil hlače na mizo in tekel za vsak šiv z nitjo na kraj delavnice. Toda nit je bila še daljša, pa je odprl okno in skozenj skakal za vsak vboj...

Krojač se je na ves glas režal, vrag na ie skakal in se potil. Tedaj pa je z grozo zapazil, da je krojač s hlačami skoro pri kraju in debele solze so ga oblile. V skrajni sili je pograbil škarje in odstrigel hlačnice pri kolenih, do koder jih je pravkar sešil.

Krojač pa takih hlač ni hotel priznavati za prave, ker takih odrezanih dotlej še nikjer po svetu niso nosili. Hočeš — nočeš, je vrag z dolgim repom in še daljšim nosom klaverno odkrevljal proti peklú, kratke hlače pa popustil pri krojaču. Ta pa jih je iz same hvaležnosti, da so mu rešile dušo, oblekel in se napotil z njimi v svet, zakaj, kar je bil vrag pri njem, je tako zavdarjalo po žveplu, da ni bilo več moči prebivati v delavnici.

Povsod so se krojaču hratkohláčniku smejali, a počasi so se privadili, kratke hlače po so jim celo pričele uporabljati. In potem je krojač vse do smrti šival same kratke hlače za male in velike. Kmalu so jih poznali in nosili po vsem svetu. Lepo je služil krojač in še grše preklinjal, saj je vedel, da mu vrag ne more več do živega.

Toda, ko je umiral, se mu je zarežal ob postelji prav tisti vrag, ki je sešil prve kratke hlače:

»Hvala lepa, prijatelj, da si tako lepo razširil moj krojaški izum po svetlu. Saj sedaj menda ne boš več trdil, da kratke hlače niso prave hlače, ko jih vendar nosijo vsepovsod!? Spominjaš se pa gotovo, da sem pri tisti tekmi hlače jaz prvi sešil, čeprav samo kratke?«

Nič ni pomagalo, da je imel krojač pod glavo pratiko z vsemi svetniki; moral je z grdobno v pekel, kjer še danes trpi in šiva mladim peklenščkom kratke hlače — — —

Gustav Strniša:

Glasovi prirode

Včasih prisluškuje duša zvokom prirode. Jasen večer lega na zemljo, zarja se sprošča v sinje daljave in siplje na svet rubinske rože, ki obvisijo na drevju ter čudežno žare. Nekje v goščavi noje slavec, v višini se oglašja škrjanec, a spremlja ju komaj slišno brnenje daljnega zvona, ki odjekla kakor v sanjah med valujočim žitom, ki pošumeva in pozvanja v lahnem drhtenju nežnega zefira.

In vsa priroda je skrivnostno zvenenje. Kamor se človek obrne, ga pozdravi tajinstveno cingljanje in šepetanje, ki se spaja v pesem zamišljene narave, pojoče svoj mogočni ubrani spev, ki je mil in nežen kakor dih.

Tedaj vstajajo v prirodi vile in favni ter zarajajo. Človeško oko vidi samo lahne meglice, toda prosojnih vilinskih bitij ne vidi, ker so oči prešlebe, da bi jih zagledale, kipeče iz rubinskih valov zarje, spajajoče se s kristalnimi valčki potoka in beložametno meglico.

Le pastirček Gregec jih je gledal in se veselil njih krasote. Vile so plesale, favni so svirali in skakali ter kazali svoje poraščene kopitaste noge in kožje bradice, da se jim je deček enkrat zasmel na glas, kar ga je skoraj pogubilo, kajti favni so se razburili in obstali sredi plesa. Ko so zazrli Gregca so se vsi pognali k njemu in ga zgrabili.

Tedaj se je nasmehnila vila Zarjana spreminjajoča se in čarovita. Ko se je nasmehnila, je kar zazvenelo kakor bi nežna roka vzdrtela preko bisernih strun in favni so obstali.

— Mojega pastirca se hočete polastiti, mojega Gregca? Vsak dan o mra-

ku prihaja semkaj in mi prinaša najlepše cvetke ter šepeta:

— Tebi najlepša cvetka! Tebi moja zlata Zarjana, vila umirajočega dne in prihajajočega večera! Cvetke spušča v potok in valčki mi jih prinašajo v mračno hosto, kjer plešem vam, vi divji neugnanci, da vam pomirim vaša nemirna srca, da zasanjate v prirodi in ste veseli in srečni!

— Kako si krasna, a še lepša si ko si okrašena s tistim dehtečim poljskim cvetjem! se je oglasil najbližji favn in jo hotel objeti. — Postani moja sladka ženica! jo je zaprosil.

Vila se je zasmejala, da je vztrepotalo še listje na drevju tajnega razkošja, udarila je divjega favna po roki in zarajala:

*Vila Zarjana sem, vila hrepenenja,
med dnevom sem in med nočjo rojena,
nedosegljiva sem in sem najlepša žena,
dan in noč spajam z zarjico življenja!*

Umolknila je.

In favni so zaplesali za njo in tako pustili dečka ter pozabili nanj.

Zarjana pa je rajala in rajala ter jih odvedla globoko v temno hosto, a že naslednji hip se je spet sama pojavila pred Gregcem in mu tiho zašepetala:

— Nikoli več se ne smeš glasno smejati tem divjakom, kajti ljudi sovražijo in radi jim nagajajo. Ti si pa moj deček in z menoj pojdeš enkrat v moje vilinsko kraljestvo!

Že je zginila tudi ona. Gregec je ostal sam na košenici in strmel v praznino. Da, vila je zginila in z njo je zginila zarja. Tema je legla na poljano in pastirčku je postalo žalostno in samotno pri srcu. Vlegel se je v travo in se zagledal v noč, ki je počasi prihajala vsa veličastna v plašču zvezd, vsa resna in čarobna.

Že mu je šušljal zefir in ga vabil:

— Kaj boš mislil na svojo vilo Zarjano, na nedosegljivo krasotico. Noč se ti smehlja, čudežna kraljica mraka, najskrivnostnejša vila. V nji je lepota in sanje, v nji je tajinstveno pozabljenje!

Gregec pa ni hotel poslušati zapeljivega zefira. Zamahnil je z roko ter zamišljen in otožen odšel s svojo čredico domov.

Pastir Gregec je doraščal. Še je včasih pasel krave, hodil za grm in sanjari o vili, a ni je več videl.

Nekega dne pa je prišla na pašo krasna pastirica, vsa lepa in mila ter se mu smehljala z žarečimi, smaragdnimi očmi.

— Kdo si, čudovita deklica, jo je zavidljev vprašal in jo srečen vodil ob potoku ter ji pripovedoval o svoji vili.

Mladenka ga je gledala in poslušala ter se mu ljubeče smehljala. Naposled mu je odgovorila:

— Ali me ne poznaš več, Gregec moj? Jaz sem vila Zarjana, tvoja čudovita ljubljanka! K tebi sem se vrnila in zdaj postanem tvoja izvoljenka, kajti nisem te mogla pozabiti in te ne bom pozabila nikoli!

In ko je legal na zemljo večer, je pastir odvedel svojo drago domov k svojemu očetu:

— Evo vam moje neveste! Dolgo je ni bilo, šele zdaj se je vrnila in hoče z menoj pred oltar!

Oče ga je žalostno pogledal:

— Ali je ne poznaš več, sosedove Marije? Lepa je res in mila, a morala je od tod v tisto mračno hišo, kjer prebivajo bedni blazniki. Kaj boš počel z njo, s siroto brez pameti?

Zajokal je mladenič in zaplakala deklica. Počasi in zamišljena sta odšla vsak na svojo stran.

Kadar pa je pod večer sijala zlata zarja, sta se spet in spet našla v prirodi in prisluškovala njenim skrivnostnim glasovom. In mladenič je pozabil, da je njegova izvoljenka blazna. Prepričan je bil, da ga je obiskala njegova vila. Smehljajočega in veselega obraza je srečen strmel v lepotico in zamaknjena sta poslušala pesem prirode, ki jima je pela in ju blagoslavljala.

Kakor vilinski kralj in kraljica sta prihajala ponosna in krasna pod večer domov.

Gustav Strniša:

Brundica

Stari berač Didelj je vedno mnogo nabral, ko je prosjačil po hišah. Bil je edini prosjak, ki je hodil z brundico od hiše do hiše, tiho brundal in molče čakal na dar. Njegova brundica je mrmraje pela. Didelj pa je včasih prenehel, če ni takoj kaj dobil. odklašjal se je nekoliko in hripavo zapel:

Siromak hodim od hiše do hiše,
moj dom je povsod, moj dom ni
nikjer,
ves zapuščen kot samotna sem zver,
nihče še solze mi ne obriše.

Revež hitim od sela do sela,
nikjer nimam cilja, povsod sem
doma,
po smrti me sprejme prava dežela,
kjer me sam Bog prepoznal!

In ljudje so mu dajali. Prijazno se jim je zahvaljeval in spet odtaval naprej.

Pa je prispel k Čelovim. Osemletni Drejče se je kar zagledal v njegovo brundico. Ker se je že večerilo, je oče sam povabil Dideljna, naj prenoči pri njih na senu in prosjak je bil zadovoljen. Ker pa je bil gospodar previden in oprezen mož, je moral prosjak vse, kar je imel, zložiti lepo iz žepa in položiti na klop v kotu pri peči, med drugim tudi pipo, biglice in brundico, na kateri so se pasle Drejčeve oči. Oče je to zahteval, da se ne bi kaj vžgalo, saj so popotni ljudje že večkrat prenočevali v vasi na kakem seniku, a potem spustili v streho rdečega petelina, naj-večkrat le iz gole zanikrnosti, ker niso pazili.

In tako je ležala brundica na klopi pri peči, a Drejče blizu nje za pečko. Zaspal je in že jo je videl med svojimi zobmi, brundal je in se zadovoljno smehljaj, a za njim je hitela vsa vaška otročad in se mu kar čudila:

— Drejče! Daj, daj še eno! E, kako znaš! Lepše sviraš kakor sam Didelj! In dečku so ponosno rdela lica, brundal je glasno kar je mogel in se zadovoljno smehljaj.

Predramil se je in razočaran spoznal, da je samo sanjal. Danilo se je že. Ozki pas mlade zore se je svetil na nebu in drobna črta se je odsvitala v oknu blizu peči.

Drejče se je ozrl v brundico in vzdihnil:

— Samo poskusil bom, moram!
Že je imel brundico v roki ter je švignil skozi priprta vrata. Na rosni travi se je vsedel daleč od hiše in pričel nalahno svirati. Spočetka mu ni šlo, kmalu se mu je pa bolj posrečilo in zadovoljno je brundal.

Pa se je spomnil, da brundica ni njegova in da jo bo moral vrniti. Zbolelo ga je pri srcu in še glasneje je zaigral.

In ko je tako brundal in se oziral v prirodo okoli sebe, mu je bilo hipoma, da čuje prebujajočo se zaspano naravo, da vse mrmra in brunda okoli njega, da vse polagoma vzdramljeno vstaja v nov dan.

In brundal je vedno bolj in bolj ves srečen in zadovoljen.

Pa se je spomnil:

— Nazaj moram! Brundico je treba vrniti! Kar stresel se je, tako nevšečna mu je bila ta misel, vendar se je počasi dvignil in se napotil proti domu.

Zdaj mu je hipoma bilo, da se vsa priroda od njega obrača, da ga je preje vse pozdravljalo in se spajalo z zvoki njegove brundice, a zdaj je vse tako žalostno molčalo.

— Obdrži si jo, kdo bi mogel trditi, da si jo ti vzel! ga je prevzela zapeljiva misel.

Prestrašil se je, a spet je začul isti glas:

— Obdrži jo, samo obdrži jo, boji vendar pameten!

Ko je stopil v izbo, je čul Dideljna, ki je torkljal po sobi in iskal svojo brundico:

— Vse je kakor je bilo, le brundica mi manjka in vendarle vem, da sem jo tu pustil.

— Ali si jo ti kaj videl? je vprašal oče Drejška kar mimogrede.

— Nisem je videl, se je zlagal deček prvič v življenju in zardel.

Očetov obraz se je pomračil. Oče je videl dečkovo zadrego in že je stal pred njim in zagrmel:

— Zdaj pa izprazni žepe!

In že je pogledala iz žepa brundica. Oče je vzrožil:

— Tako! Takega sina imam? Nazadnje boš še postal pravi pravcati tat! Ali nisi pomislil, da si Didelj z brundico služi svoj kruh, a ti si jo hotel imeti za zabavo. In sploh, krasti se ne sme! Kako bi mogel svirati na brundico, ali bi ne čul v njenem odmevu vedno mrmrajoče, vzdihujoče glasove bednega prosjaka, ki si išče od hiše do hiše kosce kruha?

In zapela je brezovka, čeprav je Didelj sam prosil za dečka.

Tisto brezovo olje je tudi res pomagalo, kajti tedaj se je Drejšček prvič in tudi zadnjič zlagal, vzel pa ni nikoli ničesar več.

Danilo Gorinšek:

Zjutraj

Kaj je danes živ — živ — živ
drobna ptička toži —
jutro škili čez gorē,
solnce pa ne kroži?

—
Rega — rega, žabic zbor
kvaka pesem tako:
Kje le solnce se mudi
da ogreje mlako?

—
Še martinčki tarna jo
zebe jih na skali:
Če ne pride solnce v vas,
kam se bomo djali?

—
Le zaspančku nič ni mar
solnce noče sijati —
vleže se na drugo stran
treba dalje spati.

—
Solnce skoči izza gôr,
brž obsije reve,
le zaspanček dalje spi
tri noči, tri dneve.

Danilo Gorinšek:

Nesreče

Gori, gori! — Svetnik Florijan
zdaj na pomoč je teči!
Le kje gori? Ei, to je šment
gori pa — v naši peči!

—
Obesil se je! — Zdaj sprejel
ga Bog že v sveti raj je!
Obesil pa se — mežnar je
za vrv, da zvon zamaje!

—
Skočila v vodo je! — Na! ni
nebesa bodo mila!
Kdo reva je? Ei, v vodo je
le žabica skočila!

—
Iz vlaka se pognal je, io!
Na! duši bo pokoj!
Kdo bil je, kdo se je pognal?
Ei, — črni dim iz stroja!

—
Gori, obešen, voda, vlak
so grozne pač nesreče,
da vendar ni nesreče nič,
to pač se nekaj reče!

Jutrovčki pišejo

Ptice dobrotnice in moj polet v vse-mirje. Neki deček je imel v kletki sedem ptic — drobnic. Toda jaz nisem mogel tega trpeti. Zato sem jih nekega dne na skrivaj izpustil v svobodo. Tedaj izpregovori najstarejša ptica: »S čim naj ti poplačamo to dobroto?« Jaz sem ji odgovoril: »Najraje bi imel, če me ponesete v kraljestvo sonca.« Tedaj je ptica voditeljica zažvižgala. Na to povelje so ostale ptice odletele in se vr-nile z zlato mrežo. Vsedel sem se v mre-žo, ter se dvignil v zračne višave. Le-teli smo mimo mnogih zvezd predno smo pristali na kraljestvu sonca. Ptice so prijavile moj prihod kralju Soncu. Vsi prebivalci sonca so me nestrpno čakali po ulicah. Ko sem se peljal z avtomobi-lom po ulicah, sem opazil, da ima sle-herni prebivalec sonca svetniški sijaj. Kmalu smo dospeli v palačo kralja son-ca. Ogledal sem si vse zanimivosti v tej vseмирski deželi. Peljali so me tudi h kraljici Lunj in Princeški Večernici. Čeprav je bilo lepo, se mi je le stožilo po domu. Ptice dobrotnice so me zato zopet odnesle na zemljo.

Gusti Zadnik

učen. IV. a razr. na Ledini,
stan. Zrnanjskega cesta 5.

Dragi stric Matic! Sedaj sem sam na počitnicah pri stricu v Beogradu. Vsak dan dobim iz Ljubljane »Jutro« in ga vsega prečitam. Ravno kar sem se vrnil iz sprehoda, včerajšnje »Jutro« sem do-bil v roke pred petimi minutami. Najprej sem pogledal »Mlado Jutro«, in kako ve-seleje! Moja pesmica je bila na prvem mestu. Najlepše se Ti zahvaljujem, da si jo objavil. Sedaj si s to vred objavil že štiri moje pesmi. Oprosti, prosim, da Ti ne pišem z črnilom, ker v mojem na-livnem peresu ga ni niti kapljice več. Lepo Te pozdravlja tvoj vdani Jutrovček

Janko Predan, dijak
Beograd, Braničevska 14.

Dragi stric Matic!

Sedaj ti povem, kako sem potoval v Mars. Najprvo sem se vsedel na veli-kanski aeroplan. Potem sem šel počasi v zrak. Vedno višje, in višje smo se po-mikali. Bili smo že 100 km visoko. Kma-lu smo dospeli na Mars. Ko pa smo pri-šli na Mars pa sem zavriskal in si pre-

gledal krasni svet. Videl sem vse kar je na svetu. Pa se mi je zmešalo v glavi, in ne vem kako sem prišel na zemljo.

Likar Miloš uč. IV. razreda
V Ljubljani 7.

Potovanje na mesec. Kakor je že sta-ra navada pri mladih, da radi razmišlja-jo o takih stvareh, ki jih je v resnici nemogoče izpolniti. Na tak primer se je tudi meni nekaj zablestelo v glavi. Spo-minjam se še Tvojega natečaja, ki sem ga z veseljem prečital.

Seznani sem se z nekim pilotom, ki je imel svoj aeroplan. Nekega nedeljskega popoldne sva se pogovorila, da od-potujeva na mesec. Dva dni po dogo-voru sva bila na vzletališču, toda sama da naju nihče ni opazil. Pilot mi je po-kazal kako naj navijam propeler. Spra-vil se je hitro v aeroplan in naenkrat je začelo brneti. Tudi jaz sem se hitro sko-bacal na svoj prostor. S kraja sva se vozi'a bolj počasi, nato pa vedno bolj naglo. Vožnja je trajala približno 15 ur in okrog polnoči sva bila že na mesecu. Neznansko čudo! Skoraj bi bila voljo zgubila za izstoj. Zijala so samo gola žrela in tudi vročina je zelo pekla. Malo časa sva hodila okrog in se razgledo-vala, toda niti ene žive stvari nisva opa-zila. Bilo nama je predolg čas zato sva se ra'e vrnila nazaj na zemljo.

S. D., dijak v Ljubljani

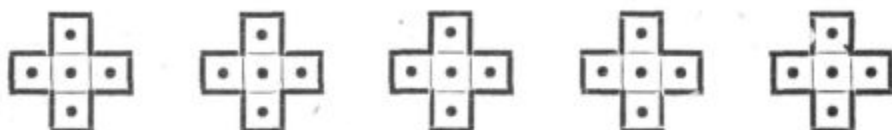
Otroci iz predmestja

Tam na koncu mesta
črna vrsta je barak,
Tu otroci so predmestja,
siromašen, beden vsak,
Bledih lic okrog hodijo,
glad jim gleda iz oči;
brez veselja vsi živijo,
zabav in petja tukaj ni.
Tam na koncu mesta
trpljenje lačnih je otrok.
Kako je tu: samo dva vesta;
bedni starši — in pa Bog.

Kos Vladko, dijak real. gimn.
v Mariboru

Manica:

Za bistre glavice

Zamenjajte pike s črkami tako, da dobite v zaporednih križcih besede, ki pomenijo vodoravno: 1. jed, 2. vidiš v cerkvi, 3. najdeš v plotu, 4. ljubiš pozimi, 5. poznajo nogometaši; navpično: 1. gozdni sad, 2. moško krstno ime, 3. strelno orožje, 4. potrebuješ pri sodu, 5. ptičji raj.

Rešitev križanke „Srnjak“

Vodoravno: 2. Američan; 8. rentnik.

Navpično: 1. sin; 2. ar; 3. meč; 4. en; 5. rt; 6. čia; 7. ak.

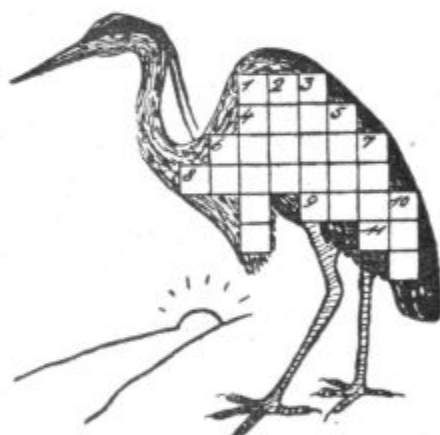
Rešitev Za bistre glavice

1. Ema
2. ulj
3. žar
4. oda
5. kor
6. oje
7. čuk
8. sfo
9. ura
10. sok

Listnica uredništva

Uganke in križanke iz zadnjih številk so pravilno rešili: Vidrih Jožef, dijak III. razr. kl. gimn. v Domžalah, Rautner Srečko, uč. VI. razr. v Sevnici, Škerlinc Marjan, uč. ? razr. Vučja gomila p. Bogojna, Kopač—Ponikvar Stanko, dijak real. gimn. v Ljubljani.

Križanka „Čaplja“

Vodoravno: 1. ribiška mreža; 4. prometno sredstvo; 6. domač grm; 8. namješčenka v pivnici; 9. žensko ime; 11. površinska mera.

Navpično: 1. mesec; 2. vodna rastlina; 3. ujeda; 5. kurivo; 6. besedica nejevolje; 7. skupina ptičev; 10. naplailo.

